

Naturvernforbundet

Lørenskog

Naturvernforbundet

Oslo og Akershus

avdeling
Oslo og Akershus

Lørenskog kommune

postmottak@lorenskog.kommune.no

Oslo, 06.06.2024

Dette brevet sendes på vegne av BirdLife Oslo og Akershus, Naturvernforbundet i Lørenskog og Naturvernforbundet Oslo og Akershus

Innspill til strategi for naturmangfold Lørenskog kommune.

Forum for Natur og Friluftsliv Oslo og Akershus (FNF) uttaler seg på vegne av ovennevnte organisasjoner. Vi vil berømme Lørenskog kommune for et godt utarbeidet utkast med oppdaterte henvisninger og nye elementer dere ikke har hatt med i andre planer og strategier. Dette vil legge et godt grunnlag med det videre arbeidet med strategien og videre planer.

En god strategi for naturmangfold er viktig for å kunne jobbe videre for å sikre naturen og verdiene den innehar. Strategien har mange gode momenter og er et godt skritt i riktig retning, men vektleggingen mellom motstridene strategier og planer blir avgjørende for hvordan vi skal sikre naturmangfoldet i møte med endret og mer krevende klima.

Vi ser ikke det fulle resultatet av alle de effektene fra nedbygging og forringing av natur.

Som dere er inne på i kapittel 2.2 *Muligheter og utfordringer for forvaltningen*, er det 5 hovedtrusler mot naturmangfold, der arealendringer er den største trusselen, etterfulgt av overforbruk av naturressurser, klimaendringer, forurensning og spredning av fremmede arter. For å bedre dette trusselbildet må man prioritere løsninger som ikke forringer mer arealer, som reduserer forbruket og løsninger som står seg over tid. Dette er krevende når jaget etter å nå økonomiske vekstkurver og andre strategier stadig trumfer bevaring av naturverdier. Det grunnleggende er at økonomien er en del an naturen, og det er økonomien som er avhengig av naturen og ikke omvendt. Da er det urovekkende at det stadig blir ødelagt natur i økonomiens navn, dette til tross for at vi allerede har et overforbruk.

Som dere sier er en viktig del av klimatilpasningen naturbaserte løsninger, og i de statlige planretningslinjene for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning fra 2009 står det at det bør vurderes. **Vi mener at naturbaserte løsninger må utredes og om det ikke blir brukt naturbaserte**

Samarbeidsnettverk mellom natur- og friluftslivorganisasjoner
osloogakershus@fnf-nett.no | Storgata 28A, 0184 Oslo | 90 65 16 61/92 42 16 30
organisasjonsnummer 918 940 359 | <https://fnf-nett.no/oslo-og-akershus/>

Løsninger må dette begrunnes. Ved å gjøre det på denne måten tvinger en seg til å tenke nytt og over tid vil en få bedre og bedre kompetanse og vil kunne se løsninger en i dag ikke er klar over. Dette kan legges inn som en fremgangsmåte for hvordan kommunen skal sikre at hensynet til naturverdier blir ivaretatt.

Dere belyser godt kunnskapsmangelen og problemet med at mange naturkartlegginger er utdaterte. Endringsblindhet er noe alle kommuner sliter med, og mange sentrumsnære arealer som en i dag ser på som intakt natur er bare en skygge av det det en gang var. Dette betyr ikke at arealene ikke har naturverdier i dag. Men at en slik gradvis forringing av natur får mange til å tro at naturen rundt oss er intakt når den ikke er det, når en overestimerer kvaliteten på naturen blir det lettere å ofre areal til andre formål, med begrunnelsen at en har jo så mye av natur.

Arealregnskap og arealnøytralitet.

Vi har i vår uttalelse til kommuneplanens arealdel 2023-2035 datert 11. november 2022 og i vårt innspill til kommunal planstrategi datert 24. april 2024 spilt inn at dere må innføre arealregnskap og ha et mål om å bli arealnøytrale. Dette er vi glade for er med i høringsforslaget som nå er kommet, de innspillene vi har kommet med tidligere tar opp tema og viklinger som er aktuelle også i strategien for naturmangfold.

Vi mener og at arealnøytralitet må beskrives i begrepslisten.

Kommunens virkemidler.

Vi syns dere har en god gjennomgang av de forskjellige virkemidlene, og syns det er veldig bra at dere tar opp viktigheten i å ta forhåndsregler for å unngå grønnvasking av prosjekter. Det er ikke alltid så lett å se hva som er grønnvasking ved første øyekast. Det er blitt vanlig å fremstille et produkt, en merkevare eller et selskap som mer bærekraftig enn det faktisk er, noe som er et alvorlig problem. EU har kommet med «[Felles kriterier mot grønnvasking og villedende miljøpåstander](#)»¹, som tar opp dette temaet og kommer med tiltak og vurderinger som dere kan se på.

Et av kommunens virkemidler som nevnes i vedlegget til strategi for naturmangfold er å gjennomføre en planvask, dette spilte vi inn tidligere i år i vårt innspill til kommunal planstrategi. Dette virkemidlet må prioriteres!

Lysforurensing.

Dette er et tema som dere tar opp i strategien og i vedlegget, og det er et tema som har fått mye fokus de siste årene. Mange dyr blir påvirket av lys på avveie, enten av lys fra faste installasjoner eller fra bevegelige objekt som biler.

Arter blir påvirket forskjellig og belysningen kan påvirke forholdet mellom bytte- og rovdyr.

Her kommer vi med noen eksempler på hva som kan være problematisk og tips til videre lesning til det videre arbeidet.

- Flaggermus kan påvirkes av lysforurensing på flere måter. F.eks. kan insekter tiltrekkes av lys, og samle seg rundt lyskilder. Noen flaggermus kan dra nytte av at insekter samler seg på et lite område,

---

¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/da/ip_23_1692

imens andre flaggermusarter unngår å bevege seg ut i belyste områder. De artene som ikke trives i lys, mister derfor deler av mattilgangen sin. For enkelte flaggermus kan lys være en så sterk barriere at det hemmer bevegelsene deres. Dette kan skyldes belysning langs veier og rundt gamle trær og kirker.

- Lyset kan bli et problem for insekter som oppfatter polarisert lys. De kan da ta feil av overflaten på vann, asfalt og andre overflater som polariserer lys. Når insekt har problem med å skille asfalt og vann i kunstig lys er problemet at egglegging kan skje på asfalt istedenfor i vannet. Insekter kan være føde for fugler og andre dyr. Lyset vil da kunne både direkte og indirekte påvirke også andre dyrs overlevelse og reproduksjon.
- Kunstig lys kan blende frosker og andre amfibier ved at et kjemisk stoff i øynene brytes ned. Det tar ofte flere timer å få tilbake normalt syn. Dette er viktig å ha med seg når en skal legge til rette med belysning, spesielt i områder rundt vann.
- Kunstig lys kan og påvirke atferd hos rumpetroll. Forskere tror at vandringer mellom oppholdssteder blir regulert av lys, når vandringen opphører på grunn av kunstig belysning vil det påvirke termoreguleringen til rumpetrollene og veksten vil avta.
- Biler er en mobil kilde til lysforurensning i mange sårbare områder. Ofte er det tilrettelagt for biler i nærheten av vann, og det bør rundt parkeringsplasser legges opp til naturlig skjerming ut mot disse vannene. Ved vegstrekninger som går ved viktige vannforekomster må det også ses på tiltak for å begrense lysforurensning.
- Det er også slik at mange fugler blir påvirket av lysforurensning (Simon Gillings og Chris Scott 2021)². For eksempel frykter forskere at trekkfugler dør av utmattelse på grunn av at lysforurensning fra større områder påvirker dem på veien. De er også bekymret for at trosten som trekker om natten, kan bli desorientert av kunstig belysning, og at fugler generelt trekker mot lys. Denne trekraften kan føre til at fugler oppholder seg i områder som er lite gunstig for dem.

For å få bedret dette må en planlegge belysningen og rette lyset dit det er behov¹. På den måten minimerer en lys som går alle andre steder. Alingsås kommune³ i Sverige har jobbet med dette og det er mye å hente i arbeidet deres. En kan lese mer om lysforurensning i NINA rapport 1081 "Effekter av kunstig nattbelysning på naturmangfoldet - en litteraturstudie" Follestad, A. 2014⁴ der det blir lagt fram mange problemstillinger ved kunstig belysning.

Nettverk og Samarbeid.

Det er flott at dere legger opp ett bredt samarbeid med mange interesser også innen frivillige organisasjoner. Frivillige natur- og friluftslivsorganisasjoner i Norge bidrar hvert år med grasrotforskning som trolig er verdt flere titalls millioner. Frivillige organisasjoner bør inkluderes i kommunens arbeid for naturmangfold, som en ressurs til bruk i planarbeidet og i forbedring av kunnskapsgrunnlaget til kommunen. Under kartleggingsarbeid vil frivilliges lokalkunnskap være uvurderlig for å finne ut hvilke områder som skal prioriteres. For eksempel i bekjempelse av fremmede arter. Det er viktig at kommunen tar føringen i dette arbeidet og er kontaktsøkende.

---

² <https://doi.org/10.1111/ibi.12955>

³ <https://storymaps.arcgis.com/stories/560cbf0790a749f4818e4ce7525f2b07>

⁴ <https://www.nina.no/archive/nina/pppbasepdf/rapport/2014/1081.pdf>

Tidlig involvering er viktig.

Et punkt som må legges til grunn i planer er at en tar kontakt med brukergruppene og interesseorganisasjonene på et tidlig tidspunkt i større arealsaker. Spesielt når det kommer forespørsler til kommunen om arealkrevende næring eller industri som krever nye arealer eller inngrep i natur.

Ved å ta kontakt tidlig kan en raskt finne ut om området er egnet eller om det kan legges til et annet mindre konfliktfylt område. Lokalkunnskapen i de frivillige organisasjonene er ofte stor, og det er nyttig å få dette med i startfasen. Dette vil og føre til mer innspill i startfasen når det er enklere å gjøre om på planer. Et naturlig kontaktpunkt er oss i Forum for Natur og Friluftsliv.

I en naturmangfoldsplan må dette inn som et eget punkt.

Forslag til punkt:

«Kommunen tar kontakt med interesseorganer/brukere når det er arealkrevende næring/industri/Vindkraft viser interesse, om ikke kontakt blir opprettet skal dette begrunnes».

Viktigheten av intakt natur viser seg på mange arenaer som bolyst, psykisk- og fysisk helse, lokalidentitet, friluftsliv og mye mer i tillegg til naturens egenverdi.

En god strategi og plan som får reell innflytelse på politikken er derfor avgjørende skal vi møte fremtidens utfordringer på en god måte.

Vi ønsker dere lykke til med det videre arbeidet og bidrar om det er noe dere lurer på. Ta gjerne kontakt!

Vennlig hilsen

Forum for Natur og Friluftsliv Oslo og Akershus

Åsmund Nordgulen
Koordinator
FNF Oslo og Akershus

